

AGRÁRMINISZTERIUM

DR. ANDRÉKA TAMÁS

közigazgatási államtitkár

Iktatószám: EGF/ 434 /2022.

Ügyintéző: Nagy Bálint

Telefonszám 795-3050

E-mail: balint.nagy@am.gov.hu

Hivatkozási szám: 68/2022.

*Schmidt Jenő úr
elnök részére*

Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

Kizárólag elektronikusan (toosz=@toosz.hu)

Tárgy: Válasz a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet kapcsán Miniszterelnök Úr részére megküldött levelére

Tisztelt Elnök Úr!

2022. augusztus 11-én Orbán Viktor Miniszterelnök Úr részére megküldött 68/2022. számú levelével kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom:

A Kormány a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) megfogalmazott intézkedéseket az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyoni- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében, időleges és rendkívüli intézkedésként hozta. A Korm. rendeletben megjelent szabályozás tekintettel volt arra, hogy a természeti környezetünkben a megnövekedett tűzifa igény ellenére se jelentkezessen sem visszafordíthatatlan, sem hosszú távú káros hatás, valamint ne alakulhasson ki illegális fakitermelés és illegális faanyag-kereskedelem. A Korm. rendelet a fenntartható erdőgazdálkodás meglévő jogi keretét alapként kezeli. A Korm. rendelet nem változtatta meg az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) alapvetéseit sem, miszerint az erdők területe és azok természetességi állapota nem csökkenhet, az erdőket fel kell újítani és az erdőtervek megváltoztatására – továbbra is – a közreműködő szakhatóságok hozzájárulásával kerülhet sor.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (a továbbiakban: Szövetség) által megfogalmazott állásponttal kapcsolatban szeretném felhívni a figyelmét az alábbiakra:

„kitermelt fa nem alkalmas annak nedvességtartalma miatt a 2022. október – 2023. április közötti fűtési időszakban tűzifakénti felhasználásra”

A sajtóban megjelent hírekkel ellentétben a tűzifa megfelelő szárazságának eléréséhez a legtöbb esetben nem szükséges éveket várni. Különösen az akác esetében nincs erre szükség, hiszen ez a fajfaj gyakorlatilag már a kitermelése után is hatékonyan eltűzelhető.

„a Rendelet veszélyezteti a védett hazai erdőket és az állatvilágot”

A Korm. rendelet tételesen kizárólag az időszakos korlátot oldotta fel, azt is a gyakorlatban rövid időre. Semmilyen konkrét természeti értéket (barlangok, erdei patakok, mocsarak, fészkelő köré vont egyéb, pl. területi korlátot) a szóban forgó veszélyhelyzeti szabályozás nem érint.

Az időszakos korlátozások általában augusztus 31-ig tartanak. Az időszakos korlátozásoknak a vegetációs időszak végén, augusztusban való ideiglenes feloldása – a fakitermeléshez szükséges előzetes hatósági bejelentés 8 napos határidejét is tekintve – a gyakorlatban 1-2 hét időbeli előnyt jelenthet az erdőgazdálkodó számára. A vegetációs időszak ebben a hőségben véget ért, az aszályos időszakban a talaj keménnyé száradva kevésbé sérül, mint télen. Általában a madarak fióka nevelési időszaka szintén véget ér. A Korm. rendelet 2022. november 1-jén hatályát veszti. A Korm. rendelet meghosszabbítása külön mérlegelés tárgyát fogja képezni.

„a fák vágáskorára, az erdők felújítására vonatkozó szabályok Rendelettel történő felülírása évtizedekkel is hátráltathatja hazánk védekezését a klímaváltozással szemben”

Az erdők megújításának jellemző korát (vágásérettségi kor) jogszabály állapítja meg az erdő rendeltetései szerint differenciált korlátok felállításával. A szabályozás most lehetővé teszi, hogy nem csak magán- és önkormányzati tulajdonban lévő, hanem az állami tulajdonban álló, de csakis kizárólag ültetvény erdőkben és az idegenhonos fafajokból álló állományokban – így különösen akácokban, de általánosságban ott, ahol nagyon magas az idegenhonos és az erdészeti tájidegen fafajok, valamint az intenzíven terjedő fafajok aránya – a hatóság jóváhagyása esetén, az erdőtervben meghatározott vágásérettségi kort legfeljebb az Evt. végrehajtási rendeletében fafajonként meghatározott időszakon belül csökkentésre kerülhessen.

„a védett erdőkben a Rendelettel szabályozott módon történő fakivágás, tarvágás nem megengedhető”

A Tvt.-n kívül, azzal összhangban az Evt. is szigorúan szabályozza a tarvágásokat. Állításaival ellentétben nem a Korm. rendelet tette lehetővé a tarvágást a védett területeken. A Tvt. és az Evt. közös szabályrendszere alapján eddig is volt lehetőség a tarvágások végzésére. Ezen tarvágási lehetőségeket az az erdőterv tartalmazza, amelyek a körzeti erdőtervezési eljárások lefolytatása során a természetvédelem érdekeinek, elvárásainak, az általa szolgáltatott adatoknak a figyelembe vételével történő egyeztetés alapján születnek meg. A két említett törvény és a Korm. rendelet együttes értelmében a tarvágás területi korlátja változott meg úgy, hogy a felső határt jelenleg az Evt. tartalmazza.

„Az Alkotmánybíróság határozatában rögzített alapelvek, miszerint a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elért kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan”

Mint jól ismert, Európában energiaválság van. Magyarországon a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárítása miatt háborús veszélyhelyzet, egyidejűleg energia veszélyhelyzet is fennáll. Az energia veszélyhelyzetet a Kormány az energia-veszélyhelyzettel összefüggő egyes szükségszerű intézkedések megtételéről szóló 1335/2022. (VII. 15.) Korm. határozatban hirdette meg.

E kettős veszélyhelyzetben a Korm. rendeletben foglalt intézkedések célja, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás útján szabályozottan megtermelt faanyag – különösen az akác tűzifa – a megnövekedett igények mellett is rendelkezésre álljon, minél gyorsabban eljusson a lakossághoz és szükség szerint a közfeladatokat ellátó intézményekhez.

A Korm. rendelet célja, hogy leginkább az akác kitermelése fokozható legyen. Kizárólag csak az akác letermeléséből, több millió m³ faanyagot lehetne előállítani, vagyis a lakossági közhiedelemmel ellentétben, az őshonos szerkezetű erdőkre jelentős nyomás nem fog nehezedni, illetve ezek letermelése esetén további lehetőség az őshonos fafajokkal történő felújítás, amely természetvédelmi szempontból a lehető legjobb alternatíva a fenntartható erdőgazdálkodás keretében.

Fentiekén túl jelzem, hogy a Hivatalos Értesítő 2022/47. számában jelent meg a veszélyhelyzet ideje alatt *a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról* szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletnek az állam tulajdonában álló erdőkben történő végrehajtásának részletes szabályairól szóló 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítás (a továbbiakban: Utasítás). Az Utasítás egyértelműsíti az Agrárminisztérium, mint tulajdonosi joggyakorló által irányított állami erdőgazdálkodók számára a Korm. rendelet alkalmazásának kereteit, kiemelten kezelve a fenntarthatóság kérdését.

Az erdőgazdálkodás veszélyhelyzetben is tervszerű tevékenység, a mennyiségek átcsoportosíthatóak, így több százezer köbméternyi faanyagot tehetünk szükség esetére elérhetővé úgy, hogy magát az erdőt, mint Magyarország zöld tőkéjét semmiképpen sem veszélyeztetjük. A magyar erdőkben a tartamos gazdálkodásnak köszönhetően jelentős faanyag tartalék található, amely a fenntarthatóság keretein belül hozzáférhető.

Az időleges veszélyhelyzeti intézkedések következtében – várakozásoknak megfelelően – az állampolgárok, és a közfeladatot ellátó intézmények a mindennapi életvitelüket folytathatják, az arra rászoruló személyek, családok továbbra is szociális tűzifához juthatnak, továbbá a sérülékeny társadalmi csoportok tagjainak egészségi állapotát és életét a tűzifa hiánya miatt fenyegető helyzet sem következik be.

Kérem tájékoztatásom elfogadását.

Budapest, 2022. szeptember 5.

Üdvözlettel:

